

52. Budapest, III. Hajógyári-sziget

Ő, Ró

2006. november 9–26. között talajmechanikai fúrást végeztettünk a szigeten. A megfigyelt 13 fúrás közül az 5F jelű esetében biztos, a 8F, 9F, 10F jelűeknél valószínűsíthető, hogy régészeti réteget érintettek. Keltező leletek hiányában is valószínű, hogy az 5F jelű fúrás által érintett területnek az őskor valamely korszakában történt használata. Ez a Hajógyári-szigeten eddig ismertté vált őskori lelőhelyeket (neolitikum, késő bronzkor, késő vaskor) figyelembe véve nem meglepő. A 13F jelű fúrásnál talált famaradványok legkésőbb az 1830-as években kerülhettek a jelenlegi, több mint 5 m-es mélységbe. A kissziget K-i partján feltárt római cölöpkonstrukciók miatt azonban jóval korábbi keltezés sem zárható ki. A fúrófej által szétroncsolt fadarabok sajnos természettudományos vizsgálatra alkalmatlanok voltak, így a keltezés kérdése nem dönthető el.

HAVAS ZOLTÁN

53. Budapest, III. Kenyeres utca 38.

Ró

2005–2006 folyamán építkezést megelőző feltárásokat folytattunk a telken. Az új társasház pontalapjainak aljában kemencék részleteit és római kori feltöltési réteget figyeltük meg. A feltárás során két kemence részletét azonosítottuk. A telek déli részén talált kemence tüzelőterét Ny felé tájolták. A másik kemence a telek Ny-i oldala mentén a szomszédos épület alapozása alá ásott árokban került elő. Az ásatás során minimális leletanyag került napvilágra, amely alapján a kemencék kerámia- vagy tégláégető funkciója kizárható. Keltezésük leletanyag hiányában egyelőre bizonytalan.

A Kenyeres utcához közeli Selmeci utca K-i végében az evangélikus templom alapozása során Nagy Lajos tárt fel kora római fazekasműhelyt. Ezt követően 2002-ben, szintén a Selmeci utcában (26. sz. telken) bukkantunk hasonlóan leletanyagszegény környezetben római kemencére. A Kenyeres utca 38. sz. telken napvilágra került kemencék topográfiailag a Bécsi úti–Kiscelli és Selmeci utcai műhelyek között helyezkedtek el és illeszkedtek a katonaváros DNY-i negyedének ipari jellegéhez. A telek K-i végében a kemencéken kívül sárga agyagfoltos betöltésű objektum (sír?) körvonala mutatkozott, amelynek kibontására nem nyílt lehetőségünk. A Kenyeres utcai csatornaárokban, Nagy Lajos Kr. u. 2. századi épületmaradványokat és késő római sírokat figyelt meg, ehhez kapcsolódhat a felületben most megfigyelt objektum is.

KIRCHHOF ANITA

54. Budapest, III. Kiscsillag utca 4., 10., 4., 6–8., 18–20.

U, R, B, Ró

2006 folyamán megelőző feltárásokat végeztünk a fenti telkeken. Április 20–28. között a 19903/8; 19905/10 hrsz. telkeken kezdtük a kutatást.

Kiscsillag utca 10.: A „B” árokban a régészeti objektumok kizárólag az altalajban jelentkeztek, a magasabban húzódó rétegekből még leletanyagot sem tudtunk gyűjteni. Ez az árok minden tekintetben a Kiscsillag utca 18-20. szám alatt feltárt területtel mutat rokonságot. A „B” árok aljában egy K felé ívelődő árkot találtunk, valamint tőle Ny-ra négy ismeretlen rendeltetésű gödröt. Utóbbiak közül mindössze egyben, egy vese alakú kisméretű beásásban találtunk leletet, őskori kerámia tenyérnyi darabjait. A korábbi ásatások eredményei alapján római korinak tartott árokrendszer itt megtalált részletének kibontása során ugyancsak őskori kerámiát találtunk. Azonban tekintve, hogy az árok betöltődése eseményszerűen, viszonylag rövid idő alatt zajlott le, a betöltésben korábban talált római leletek felülírják az őskori anyagot. A két korszak rekvizitumai nagyjából egy időben kerültek a betöltésbe, logikusan a római kor végén, vagy azt követően.

Kiscsillag utca 4.: Sikertelenül megtaláltunk az árokrendszer további két szakaszát, mindkettő finoman a Duna irányába ívelődött. A két „V” átmetszetű árkot a jelentkezési szinttől (löszös réteg) bontani tudtuk. A mélyebb több mint 1,5 m mély volt, 2 m-t meghaladó szélességgel. Az árkok betöltéséből – annak is a felső részéből – kizárólag őskori kerámia került elő, amely egyazon edénytípusból származott, mint a „B” árok leletei.

Az árkoktól Ny-ra cölöp- és oszloplyukak jelentkeztek, egyikből egy orsógomb került elő. A messze legnagyobb méretű foltból rengeteg patics, és néhány apró kerámiadarab került elő, ezek ugyancsak őskoriak. A cölöplyukak egyelőre nem adnak ki felismerhető szisztémát. A római korinak tartott árkok és az őskori cölöpkonstrukciók egyelőre sehol sem vágják egymást.

Az „A” árok újdonsága az északabbi megfigyelésekhez képest az volt, hogy itt már a magasabban fekvő rétegekben is észleltük az objektumokat. A rómainak mondott árkokat az indulási szintjükön meg tudtuk fogni, az őskoriakat folytonossági hiány formájában észleltük, de betöltésük anyaga alapján biztosan állíthatjuk, hogy a magas humusztartalmú, fekete talajrétegből való.

Kiscsillag utca 6–8.: Július 20–28. között a 19904/2, 19905/9 hrsz. telkeken dolgoztunk. Az itt tapasztalt rétegsor megegyezik a Kiscsillag utca 4. és 10. számok alatt megfigyelttel, új megfigyelést nem sikerült tennünk. Az áprilisban feltárt árokszakaszok folytatódtak a délebbi ikerházalapban, azonban mindkét árok oly mértékben ívelődött ÉNy felé, hogy az északabbi ikerházalapot nem érintették. Az árkoktól É-ra a cölöplyukak nehezen értelmezhető rendszere folytatódott. Az É-i ikerházalapban sem árkok, sem pedig cölöplyukak nem kerültek elő. Itt néhány őskori fakidőlés gödre mellett egy hosszított téglalap alakú, lekerekített sarkú földbe mélyített objektum került elő. Sajnos, nagyobbik része a házalapon kívül esett, a kutatható részen cölöplyuk, padló kiképzés-, vagy tűzhely nyoma nem került elő.